

Abstrakt

Název:

Diabetes mellitus v jezdeckém sportu v ČR

Cíle:

Cílem rešeršní části práce bylo popsat problematiku onemocnění diabetes mellitus a vlivu sportu na kompenzaci onemocnění, následně pak vyhledat dostupné zdroje o úzce zaměřeném tématu - vlivu jezdeckví na diabetes mellitus, a zjištěné poznatky zpracovat v přehledné formě do první (rešeršní) části práce.

Druhá (výzkumná) část měla za úkol pomocí dotazníků a rozhovorů zmapovat situaci u pacientů s diabetem v ČR, kteří aktivně provozují jezdecký sport. V tomto případě šlo o přezkoumání jejich subjektivních pocitů. Hlavním cílem bylo prokázat pozitivní vliv jezdeckví na diabetes mellitus, popř. zjistit, co více ovlivňuje hladinu BG (blood glucose) v krvi, zda stres či fyzická zátěž. Dále se práce zaměřila na otázku povědomí veřejnosti a blízkého okolí o managementu onemocnění a také o první pomoci.

Metody:

První část práce byla zpracována formou literární rešerše, pro kterou byly hledány odborné články a jiná literatura především na elektronických informačních portálech (Web of Science apod.)

Pro druhou (výzkumnou) část byl, jako hlavní metoda pro sběr dat, zvolen dotazník (přes web vyplnto.cz) rozeslaný přes Českou jezdeckou federaci (ČJF) a další jezdecké portály v ČR (jezdci.cz, jezdeckvi.cz, jednotlivé regionální oblasti ČJF,...). Následně byli vybráni respondenti pro nahrávaný rozhovor, který byl zpracován pro potřeby diplomové práce.

Výsledky:

Výsledné získané informace mohly být značně zkresleny kvůli malému počtu respondentů. Vzhledem k počtu diabetiků v ČR (1. i 2. typu) pro rok 2018 (1 020 483) a počtu aktivně závodících jezdců pro ten samý rok (7 950) na celkový počet obyvatel 10 650 000 připadá 761 lidí, kteří závodí a jsou diabetici. Tento odhad se však může od reality výrazně lišit.

Všichni respondenti potvrdili, že fyzická aktivita spojená s jezdeckým sportem u nich snižuje hladinu glukózy v krvi. Jedná se o informaci, kterou potvrzují i dostupné zdroje

zabývající se tímto tématem. Co se týče vlivu stresu na hladinu glukózy, nebylo jednoznačně potvrzeno, zda se hladina glukózy při působení závodního stresu v jezdeckví bude snižovat nebo zvyšovat. Dostupná literatura se v této tématice rozbíhá do dvou stran.

Frekvence měření krevního cukru se u 35,71% respondentů v závodní den zvýšila, u 57,14% zůstala stejná a 7,14% uvedlo, že v den, kdy závodí, se měří méně. Čísla vypovídají o tom, že tito respondenti jsou si vědomi faktu, že pravidelná měření napomáhají při kompenzaci onemocnění.

Většina respondentů (71-78%) nepotvrdila hypotézu, že se hypoglykemie bude více vyskytovat v den, kdy je vyvíjena větší fyzická aktivita (závod, trénink), což je velmi pozitivní zjištění. To, že v rámci tréninku působí hlavně fyzická zátěž a odpadá faktor stresu, potvrdilo 64,29% respondentů. U závodního stresu byly odpovědi komplikovanější, převažující vliv stresu na glykemickou kontrolu uvedlo pouze 28,57%.

Závěr

Vliv stresu a fyzické zátěže na hladinu glukózy v rámci závodu a tréninku nebyl jednoznačný. Potvrdilo se, že v rámci tréninku působí hlavně fyzická zátěž a odpadá faktor stresu, což způsobuje pokles hladiny krevního cukru. Vliv parkurového závodu na glykémii nebyl jednoznačný a vyžádá si další zkoumání.

Klíčová slova: Diabetes mellitus, jezdecký sport, glykemie, fyzická zátěž, psychická zátěž